

Přítomnost Mojžíše a Eliáše, kteří reprezentují Zákon a proroky Staré smlouvy, je více než příznačná. Celé dějiny Smlouvy jsou zaměřeny k Němu, ke Kristu, který uskutečňuje nový „exodus“ (9,31 – v českém překladu *smrt*), nikoli do zaslíbené země jako za Mojžíše, ale do nebe. Petrova slova: „Mistře, je dobře, že jsme tady“ (9,33), vyjadřují pokus o neuskutečnitelné zadržení této mystické zkušenosti. Svátý Augustin komentuje: „Kristus byl na hoře pokrmem Petrovy duše. Proč by měl tedy sestupovat a vracet se k namáhám a bolestem, když nahoře je plnost citů svaté lásky k Bohu, jež dávají inspiraci ke svatému životu?“ (*Sermo 78,3*).

Rozjímáním tohoto úryvku evangelia můžeme dojít k velmi důležitému ponaučení. Především je to primát modlitby, bez níž je veškeré apoštolské působení i charita redukována na aktivismus. V postní době se učíme poskytovat dostatek času osobní i společné modlitbě, která dává našemu duchovnímu životu rozlet. Kromě toho modlitba není odtržením od světa a jeho protikladů, jak si přál Petr na hoře Tábor, nýbrž uvedením na cestu, k činu. „Křesťanský život – napsal jsem ve svém poselství k letošní postní době – spočívá v tom, že neustále vystupujeme na horu setkání s Bohem, abychom potom zase sestoupili dolů, nesli si s sebou lásku a sílu, která z toho pramení, a pak s toutéž Boží láskou mohli sloužit svým bratřím a sestřám“ (*Poselství k postní době 2013, č. 3*).

Benedikt XVI. před Angelus 24. 2. 2013

Proměnění

Aby se věci změnila i pro nás, jako se to stalo učedníkům na hoře Tábor, je třeba, aby se v našem životě událo cosi, co se podobá tomu, když se do sebe zamilují dva mladí lidé.

Milovaná osoba byla předtím jen jednou z mnoha, ale najednou se stává jedinečnou, jedinou na světě, která nás zajímá. Všechno ostatní se stahuje jakoby do pozadí. Srdce a myšlenky, které předtím přeskakovaly z jednoho předmětu na druhý či z jedné osoby na druhou, se teď zaměřily na jediný předmět a nedokážou se od něj odtrhnout. Nastává opravdové proměnění, zaplavuje nás nová radost ze života a máme novou chuť vypořádat se se svými úkoly.

Raniero Cantalamessa – Biblické inspirace

Další texty v týdnu

Po: 1Petr 5,1-4; Mt 16,13-19

Čt: Jer 17,5-10; Lk 16,19-31

Út: Iz 1,10.16-20; Mt 23,1-12

Pá: Gn 37,3-4.12-13a.17b-28; Mt 21,33-43.45-46

St: Jer 18,18-20; Mt 20,17-28

So: Mich 7,14-15.18-20; Lk 15,1-3.11-32

Prameny, odkazy

Silvano Fausti – Nad evangeliem podle Lukáše; Paul-Gerhard Müller – Evangelium sv. Lukáše – Malý stuttgartský komentář; Giorgio Zevini, Pier Giordano Cabra – Lectio divina 3; Marcel Milfait – www.biblickedilo.cz

Vydává Pastorační středisko brněnské diecéze
jako součást diecézního biblického programu Vezmi a čti.
Ke stažení na www.vezmiacti.cz.

2. neděle postní – cyklus C

21. února 2016

²⁸Ježíš vzal s sebou Petra, Jana a Jakuba a vystoupil s nimi na horu pomodlit se. ²⁹Když se modlil, výraz tváře se mu změnil a jeho šat oslnivě zbělel. ³⁰A hle, rozmlouvali s ním dva muži – byli to Mojžíš a Eliáš. Zjevili se ve slávě ³¹a mluvili o jeho smrti, kterou měl podstoupit v Jeruzalémě. ³²Petra a jeho druhy však přemohl spánek. Když se probrali, spatřili jeho slávu a ty dva muže stát u něho. ³³Jak se potom od něho vzdalovali, řekl Petr Ježíšovi: „Mistře, je dobře, že jsme tady! Postavíme tři stany: jeden tobě, jeden Mojžíšovi a jeden Eliášovi.“ Nevěděl, co mluví. ³⁴Zatímco to říkal, objevil se oblak a zahalil je. Když se octli v oblaku, padla na ně bázeň. ³⁵Z oblaku se ozval hlas: „To je můj vyvolený Syn, toho poslouchejte!“ ³⁶Když se ten hlas ozval, byl už Ježíš sám. Zachovali o tom mlčení a nikomu v oněch dnech nepověděli nic o tom, co viděli.

Lk 9,28b-36

1. čtení:
Gn 15,5-12.
17-18

2. čtení:
Flp 3,17-4,1

Evangelium:
Lk 9,28b-36

Srovnaní:

Mt 17,1-9;
Mk 9,2-9;
2 Petr 1,17-18;
Lk 8,51;
Lk 9,22.44;
13,33; 17,25;
18,31-33;
Lk 3,22;
Žl 2,7;
Iz 42,1;
Dt 18,15;
Lk 9,21

Úvod k meditaci

Příkaz „poslouchejte ho!“ je plný Boží autority, ale též Boží lásky k člověku. Poslouchat Ježíše totiž není pouze povinnost, ale je to i milost, výsada, dar. On je pravda – budeme-li ho tedy následovat, nezmýlíme se; on je láska – stará se pouze o naše dobro. Ježíš k nám promlouvá především skrze naše svědomí. To samo o sobě však nestačí. Naše svědomí potřebuje být osvíceno a podpíráno evangeliem a učením církve, která je dnes oním obvyklým místem, kde k nám promlouvá Ježíš skrze tradici a učitelský úřad následníků apoštolů.

Raniero Cantalamessa – Biblické inspirace

Výklad biblického textu

Kontext: Všichni tři synoptičtí evangelisté popisují proměnění Páně v několika shodných souvislostech, které ukazují, že tato událost představuje určitý mezník v celém Ježíšově veřejném životě. Nelze přehlédnout souvislost s Petrovým vyznáním u Césareje Filipovy (Mt 16,13n). Ježíš zde učedníkům klade otázku po své totožnosti: Za koho mě pokládáte vy? Jako odpověď následuje určitá forma Petrova vyznání Ježíšova tajemství. Další, neméně důležitou souvislostí je skutečnost, že

po Petrově vyznání bezprostředně následuje první předpověď utrpení Syna člověka, která vyvolala ohromné zděšení a nepochopení ze strany jeho učedníků. V Matoušově a Markově evangeliu se dokonce dozvídáme, že Petr si po svém vyznání vzal Ježíše stranou a začal ho kárat: Bůh uchovej, Pane! To se ti nikdy nestane!

v. 28: Hora je v biblickém chápání klasické místo Božího zjevení, Boží blízkosti; je místem setkávání člověka s Hospodinem. Událost je podobná situaci Mojžíše, který vidí Hospodinovu slávu na hoře se svými spolupracovníky (Áron, Nadab a Abiud), podobně bere s sebou Ježíš tři apoštoly. Právě tito tři učedníci mají výsadu, že mohou doprovázet Krista při jeho smrtelné úzkosti v Getsemanské zahradě.

v. 29: když se modlil – O modlitbě se Lukáš zmiňuje často. Modlitba je místo proměnění, kde vidíme slávu toho, který jde na kříž.

v. 31: Rozmluva mezi Mojžíšem, Eliášem a Ježíšem svědčí o tom, že Kristovo dílo je v jednotě s učením Starého zákona, reprezentovaným těmito dvěma postavami. Mojžíš, který dal Izraeli text Boží smlouvy, a Eliáš, který obnovil bohoslužbu v Izraeli, jsou s Ježíšem zajedno. Ježíš tedy pokračuje v díle, které skrze tyto dvě velké postavy Starého zákona začalo. Důležité je také to, že oba jsou eschatologickými postavami, které mají předcházet příchodu Mesiáše na konci časů.

v. 31: mluvili o jeho smrti – Řecké slovo exodus, je možné chápat jako smrt, ale i doslova jako exodus. Může zde také spojovat Ježíšovu smrt se záchranou Izraele z Egypta.

v. 32: Petra a jeho druhy však přemohl spánek – Petr je uváděn odděleně, tím je zdůrazněna jeho úloha ve sboru apoštolů.

spatřili jeho slávu – Učedníci vidí tváří v tvář slávu, kterou mohl Mojžíš vidět jen za zády a musel si zahalit tvář. (Ex 33,18n; 34.29n a také vysvětlení v 2 Kor 3,13n). „Vidět Boží tvář“ je spásou člověka, který jedině v ní dosáhne sebe sama, protože je obrazem a podobou té tváře (Gn 1,12n).

v. 33: Postavíme tři stany – Stan je symbolem Boží přítomnosti, definitivním Božím stanem je sám Ježíš. Izraelité prožívali jakousi předzvěst přebývání ve stáncích Božích, když o židovském svátku „Svátek stánků“ týden přebývali v postavených přístřešcích. Přístřešky znázorňovaly pobyt Izraelitů na poušti, kde se o ně staral Hospodin, kde s ním uzavřeli smlouvu. Petrův záměr postavit tři stany ukazuje na jeho představu, že už nastává definitivní konec světa a že stany mají sloužit k trvalému přebývání. Ale možná to ukazuje na to, že Petr nepochopil toto vidění.

v. 34: Když se octli v oblaku, padla na ně bázeň – Oblak byl ve Starém zákoně chápán jako motiv zahrnutí do Božího prostoru a zároveň průvodní jev Božího zjevení, Boží přítomnosti (srov. Ex 40,35). Bázeň při zaslechnutí Božího hlasu je také běžným jevem ve Starém zákoně.

v. 36: byl už Ježíš sám – Hlas mluví pouze o něm. Pouze na něho se mají učedníci a církve spoléhat jako na jediného učitele.

K tématu

Dobrý den, drazí bratři a sestry, dnes nám evangelium prezentuje událost Proměnění. Je to druhá etapa postní doby. Tou první byla pokušení na poušti z minulé neděle; druhou je Proměnění. Ježíš „vzal s sebou Petra, Jakuba a Jana a vyvedl je na horu, aby byli sami“ (Mt 17,1). Hora je v Bibli místem blízkosti Boha a niterného setkání s Ním; místem modlitby a přebývání v Pánově přítomnosti. Když vystoupí na horu, Ježíš se před třemi učedníky promění, zazáří a ukáže svoji krásu. A potom se objeví Mojžíš a Eliáš, kteří s Ním rozmlouvají. Jeho tvář září jako slunce a jeho oděv je bílý jako světlo, takže Petr je ohromen natolik, že by si přál zůstat a jakoby zadržet onu chvíli. Nato však shůry zazní hlas Otce, který prohlašuje Ježíše za svého milovaného Syna a praví: „Toho poslouchejte!“ (Mt 17,5). Toto slovo je důležité! Náš Otec řekl apoštolům a říká také nám: Poslouchejte Ježíše, protože je to můj milovaný Syn. Mějme tento týden tato slova na mysli i v srdci: Poslouchejte Ježíše! To neříká papež, nýbrž Bůh Otec nám všem, mně, vám a všem. Je to pomůcka na cestu vpřed postní dobou. Poslouchejte Ježíše. Nezapomeňte. (...)

Z této události Proměnění bych rád vyvodil dvě důležité věci, které shrnu dvěma slovy: výstup a sestup. Potřebujeme jít do ústraní, vystoupit na horu do prostoru ticha, abychom našli sami sebe a lépe vnímali Pánův hlas. To děláme v modlitbě. Nemůžeme tam ale zůstat. Setkání s Bohem v modlitbě nás nutí znovu „sestoupit z hory“ a vrátit se dolů, do nížiny, kde potkáváme mnohé bratry obtížené námahami, nemocemi, nespravedlnostmi, nevědomostí, materiální i duchovní chudobou. Jsme povoláni přinášet těmto svým bratřím plody zkušenosti, kterou jsme s Bohem učinili a sdílet obdrženou milost. A jedno je pozoruhodné: Když slyšíme Ježíšovo slovo, posloucháme Ježíšovo slovo a máme je v srdci, pak roste. A víte, jak roste? Tím že je dáme druhému! Kristovo slovo v nás roste, když je hlásáme a podáváme druhým! A to je křesťanský život. A to je posláním celé církve, všech pokřtěných, nás všech: poslouchat Ježíše a nabízet Jej druhým. Nezapomeňme tento týden poslouchat Ježíše! A pamatujte na to evangelium. Noste s sebou v kapse či tašce malé evangelium a během dne si v něm kousek přečtěte.

papež František před Angelus 16. 3. 2014

Drazí bratři a sestry, dnes na druhou neděli postní nám liturgie podává obzvláště krásné evangelium o proměnění Páně. Evangelista Lukáš klade důraz na skutečnost, že se Ježíš proměnil během modlitby. Jeho zkušenost hlubokého vztahu s Otcem v průběhu jakési duchovní obnovy, kterou Ježíš prožívá na vysoké hoře v doprovodu Petra, Jakuba a Jana, třech učedníků vždy přítomných při Mistrově božském zjevení (Lk 5,10; 8,51; 9,28). Pán, který těsně předtím předpověděl svoji smrt a vzkříšení (9,22), nabízí učedníkům předchůť svojí slávy. A stejně jako při křtu, tak i při proměnění zní hlas nebeského Otce: „Toto je můj vyvolený Syn, toho poslouchejte!“ (9,35).